

8.7 Výlety v Čechách (a okolí)

V kapitolách 8.4 a 8.5 jsem vzpomínal na zajímavé a obohacující cesty o dovolených. Pobyt mimo Prahu a poznávání však neprobíhaly jen o dovolených. Zde bych rád zavzpomínal na některé cesty z Prahy, které se tématům zmíněných dvou kapitol vymykaly.

Rozhodně více než deset let jsme vyjížděli s vnoučaty do **Evangelického střediska v Chotěboři**, které o prázdninách sloužilo především pobytům s dětmi. Jezdili jsme tam už v osmdesátých letech v roli rodičů, tehdy byly 13denní turnusy, které obsahovaly dvě neděle, snad to bývalo od čtvrtka do úterka. Jako prarodiče jsme jezdili na turnusy týdenní, od soboty do soboty. Byli jsme pamětníky mnoha vylepšení tohoto rekreačního zařízení, tvořeného 4 přízemními Tesco stavbami: horní ubytovací dům, dolní ubytovací dům, jídelna s kuchyní, kancelář a jedním pokojem a pod ní technický dům mj. s pingpongovým stolem, kde byl také prostor pro ubytování vedoucích kursů. Když jsme tam jezdili počátkem 80. let minulého století, spalo se na palandách, postelí bylo dohromady hodně, avšak povlečení bylo na postel jen jedno (proto jednodenní – ovšem dvounoční – mezera mezi turnusy), stěny mezi pokoji byly někdy dřevěné, akustická izolace místností prakticky nebyla, topilo se v kamnech uhlím. Obytné domy se však zkultivovaly, nepohodlné palandy byly nahrazeny pohodlnými válečkami, vylepšily se deky i polštáře, povlečení byl dostatek, takže mohl v sobotu v poledne jeden turnus skončit a na sklonku odpoledne téhož dne další začít. Byly prázdniny, kdy jsme byli v Chotěboři na dvou turnusech, mezi nimiž však byla (aspoň) týdenní pauza. – Obecně se dá říci, že se velice zlepšila i kuchyň. Pro mne ovšem s jednou vážnou výhradou. Mně moc chutnají rýžová kaše a rýžový nákyp. Víím, že obecně o moc oblíbená jídla nejde. A tak jako důsledek "zlepšení" z jídelníčku vymizely. Udělat pestrý týdenní jídelníček i bez nich problém není. Ale mně moc chyběly.

Když jsme do Chotěboře jezdili coby prarodiče, vedl turnusy jeden farář či farářka. Velice rádi vzpomínáme na Rut Kučerovou, Ondru Titěru, Bětku Hatajovou (tehdy ještě Matějovskou); úžasné bylo, že jeden z těchto běhů vedl už dávno v důchodu pobývajícím Jaroslavem Vetter, který patří k zakladatelům chotěbořských dětských pobytů a zkrátka to s dětmi umí. Denní program začínal po snídani ranní pobožností; v neděli se přímo ve Středisku konaly bohoslužby. Další program si účastníci pobytů připravovali sami, ve 12 hodin býval oběd, v 18 hodin večeře, po níž opět následovala pobožnost; ranní i večerní pobožnosti byly směřovány především k dětem. Ve čtvrtek nebo v pátek byly organizovány sportovní soutěže, někdy nejen pro děti, nýbrž i pro dospělé. Disciplíny bývaly různé, např. tvorba bábviček, skákání po jedné noze, přemísťování s pingpongovým míčkem na lžičce apod. Body se nešetřilo, jako vítězové se nakonec mohly cítit všechny děti.

Při všednodenní pobožnosti

Poslední den se někdy v Chotěboři sjela naše široká rodina (kromě účastníků pobytu i vracející se z jiných míst)

Většinou jsme do Chotěboře jezdili s dětmi z jedné z našich mladých rodin, případně doplněné ještě vnoučetem z jiné rodiny nebo neúplnou (bez táty) další rodinou. Jako prarodiče jsme už necestovali z Prahy vlakem; rodiče svěřených dětí nás tam dopravili autem, díky čemuž jsme nemuseli úzkostně dbát na co nejmenší množství věcí, které jsme si brali.

Chotěbořské evangelické středisko leží asi 1,5 km od centra Chotěboře na východ, nad malebným údolím **Doubravky** (řeka se jmenuje *Doubrava*, ovšem v souvislosti s chotěbořským údolím, bohytým na skály, soutěsky a vodopády, se jí říká *Doubravka*), inspirujícím k různým výletům a procházkám ať už přímo údolím či po vrších nad ním, případně v jejich kombinaci. Tuto krásu jsme užívali v závislosti na možnostech nám svěřených dětí. Nejvděčnější byly vycházky k Doubravce s možností se v ní namočit, stavět si z kaménků různé figurky – děti se tam dovedly zabavit. Děti byly ovšem rády i v táboře. Velká

louka, houpačky, skluzavka, pískoviště, k tomu různá dětská vozítka, a občas i babičkou Evinkou připravený program, který uvítaly nejen ty naše.

Had, k jehož výrobě sloužila zapálená směs "jedlé sody" a podpalovače PE-PO měl velký úspěch.

Do centra města se dalo chodit různými cestami. Jednou bylo využití silnice a pak městských ulic. Tudy ovšem turistická červená značka nevedla. I ta ovšem změnila svou trasu. Ta její novější vedla kolem skal, které děti milovaly. A tak tam byl také častý cíl našich vycházek. Ty menší, pro něž skály nebyly, si tam v lese stavěly domečky a jinak se bavily. Aby dětská spokojenost neupadala, Evinka nosila cucavé bonbóny a podobné pro děti příjemné věci, které jim nabízela promyšleně postupně.

Ani město Chotěboř nebylo špatným cílem vycházek. Na různých místech se tam totiž prodávala zmrzlina, což je jev pro město docela běžný, nicméně pro děti vždy vítaný. Časem jsme za severozápadním rohem náměstí našli cukrárnu vybavenou místností s různými hračkami, a tak někdy takové slavnostní posezení naší velké rodinné skupiny proběhlo tam.

Roku 2019 se některým vnoučatům zdálo, že běžný pobyt v Chotěboři je pro menší děti a tak se zrodil nápad místo do Chotěboře jet na Řežábkovic chalupu do **Hrobičan**¹. Nakonec jsem i já v sobě překonal chotěbořský patriotismus, uznal jsem, že vdaná vnučka Jana s manželem by do Chotěboře nemohli, a tak jsme na týden od 20. do 27. července Řežábkovic autem řízeným Pavlem ml. do Hrobičan vyrazili. Krásný a bohatý týden, který jsme tam prožili s Řežábkovic a Hlinkovic² dětmi, s Radunkou a velkou část doby i s Janičkou a Kubou Junovými, kteří tam dorazili o pár dnů později, byl pro nás něčím zcela novým a asi neopakovatelným: *vnoučata se starala o nás*. A skvěle. Pavel ml. měl k dispozici jejich auto a po příjezdu Junů sloužilo i to jejich z půjčovny. Dělali jsme různé vycházky do okolí. Několikrát jsme byli v **Jičíně**: v neděli 21.7. v kostele, asi dvakrát v akvaparku (kde jsem v obavě z namočení uší si raději ve venkovním prostoru četl – bylo to sice trochu drahé počtení, ale byl jsem v objektu s ostatními) a při každé příležitosti, tedy i cestou z Prachovských skal, na zmrzlině. Zajímavá byla návštěva zámku **Karlova koruna v Chlumci nad Cidlinou**. Vrcholem této dovolené ovšem byla návštěva **Prachovských skal**. Docela jsem si užíval, že jsem nemusel vymýšlet, kudy chodit – o to se postarali Pavel s Janičkou a Kubou. Moc milé bylo, s jakým zájmem si 4letý Samík prohlížel skalní město. Kromě jičínského akvaparku, který pro mne moc nebyl, jsme dvakrát navštívili otevřené koupaliště v Novém Bydžově – to na můj vkus bylo. A krásné chvíle jsme prožívali v Hrobičanech, povídalo se a vychutnávaly různé grilované Pavlíkovy a Adámkovy speciality. Do Prahy nás autem z půjčovny vzali Junovi.

V Hrobičanech u chalupy

V jičínském akvaparku

¹ Okres Hradec Králové, avšak už na hranici s okresem Jičín. Když jsem byl mladý, existovala železniční lokálka Smidary – Vysoké Veselí se zastávkou Hrobičany.

² Část pobytu tam snad s námi byla i Radka

Výborná večeře

Skašní muž Samík

Příjemné chvíle v hrobičanské chalupě

Tu a tam jsme s Evinkou vyjeli na nějakou konferenci, jíž jsem se já někdy účastnil ve vlastní režii. Rád bych vzpomenu na dvě, roku 2018 v šumavském Srní a 2019 v Poděbradech.

V **Srní** jsme byli počátkem listopadu, a počasí skutečně listopadové bylo. Přesto jsme na několik malých procházek vyrazili. Krajina je tam krásná, ale dny byly ponuré. Provozovatelé rekreačních objektů listopadové konference a jiné podnikové akce vítají. A pro pořádající organizace či účastníky je to zas výhodné cenově.

V hotelu

Počasí po většinu doby bylo podzimmě horské

I na hotel však někdy byl hezký pohled

Kostel v Srní

Na konferenci v Srní jsem měl [krátký referát](#), a tak má účast na ní byla služební cestou.

To **poděbradská konference** proběhla o prázdninách. Hotely jsou v té době plné, zato však ve vysokoškolských městech bývá k dispozici místo na kolejích. A k přednáškám byl prostor ve vyučovacích místnostech na zámku. Na koleji se bydlilo docela příjemně. Já jsem se konference účastnil ve vlastní režii, a tak jsme akci oprávněně vnímali částečně jako dovolenou. Součástí odpočivné důchodcovské dovolené ovšem může být poslouchat zajímavé přednášky, mezi nimi i dvou mých kolegyň z katedry, *Irenky Sýkorové* z oblasti staré indické matematiky (Geometrie skrytá ve védských oltářích) a *Mirky Otavové* z české barokní matematiky (Šifry a další způsoby reprezentace v barokní matematice), kde s ohromným nadšením a s tím souvisejícím odpoutáním se od běžícího času představovala posluchačům holandsko-španělsko-českého katolického matematika *Jana Caramuela z Lobkovic* (1606-1682).

Italská restaurace Pod mostem

U Labe

Poděbrady nabízely rozmanité stravovací možnosti, jichž jsme využívali. Zaujala nás např. italská restaurace "Pod mostem", jedli jsme i v zámecké restauraci. První večer jsme absolvovali společnou prohlídku Poděbrad s výkladem, společně jsme navštívili poděbradskou sklárnu a k procházkám jsme hojně využívali park a labské nábřeží. Velice nás zaujalo veliké hračkářství mezi "naší" kolejí a zámekem. Měli široký a dost nestandardní sortiment, vystavený v několika poměrně malých místnostech. A asi s těmi malými místnostmi souvisela i ochota a dobrá úroveň obsluhy. Představovali jsme si, že do Poděbrad zas někdy zajedeme a hračkářství navštívíme. Kovidová pandemie a na ni navazující mé nádorové onemocnění nám tyto plány zhatily.

Několik velice hezkých a milých výletů jsme absolvovali se **Zadražilovými** s využitím jejich auta, asi o něco častěji v jejich rejónu, tedy zhruba v Ústeckém kraji – jednou jsme si jej však prodloužili až do **Drážďan**, nicméně také v Praze a okolí. K zajímavým navštíveným místům se přidala i příležitost k popovídání. Rád vzpomínám, jak jsme absolvovali výstup z Bílky (část obce Bořislav) na **Milešovku**, kde měli na meteorologické stanici Den otevřených dveří. On to byl také den davy zájemců ucpaných dveří a nám šlo o to společně strávit příjemný čas, a tak jsme se jen pokochali vyhlídkou do kraje a nejvyšší horu Středohoří opustili. Prudký stoupák a pak i "klesák" se hluboce vryly do našich pamětí. Hezká byla společná návštěva **Házmburku**, výlet do areálu k životu se vracejícího krušnohorského zámku **Jezeří** na hranici povrchového dolu či návštěva **Bukové hory**, odkud přes údolí (snad to bylo to

údolí, jímž kdysi vedla trať do Zubrnice a Lovečkovic) bylo ještě možno pozorovat za války ze stromů v lese vytvořený nápis Hitler (kdoví, zda se tím pak neinspiroval Ceaușescu, když nechal v Bukurešti postavit palác, jehož půdorys vyjadřoval jeho jméno). V naší oblasti jsme se společně podívali do zámeckého parku ve Veltrusech, na **Okoř** a **Levý Hradec** s příjemným obědem v restauraci v **Roztokách**, navštívili jsme arboretum v **Průhonicích** a několik zajímavých míst přímo v Praze.

O závěrečném dni naší dovolené v Děčíně, který jsme strávili spolu se Zdražilovými, jsem již psal v [kapitole 8.5](#).

Nedílnou součástí našeho společného života byly jak jednodenní výlety do různých míst v Čechách, tak i moje individuální výlety ve všední dny, umožněné volným rozvrhem hodin a od r. 2011 i zkráceným pracovním úvazkem. Vděčným cílem byl **Český ráj**, především **Mnichovohradištsko** (nejblíže), ale také **Maloskalsko**. Někdy jsme zamířili ještě výrazně dále, do okolí **Tanvaldu** či nad **Oldřichovský tunel** mezi Mníškem u Liberce a Raspenavou. Rádi vzpomínáme na některé výlety do Krušných hor nad **Hrob** či **Krupku** – jednou jsme skončili na výborném pozdním obědě na krupském hradě, nadšení jsme byli zříceninou hradu **Blansko** (*Blankenburg*) na severním okraji Ústí nad Labem, nevydařila se nám návštěva **Cimrmanovy stezky** mezi Povrly a Děčínem: U hromady klád jsme posvačili a pokračovali směrem k stezce onoho nejslavnějšího českého polyhistora, když jsme zjistili, že nám chybí moje příruční taška. Mezi kládami jsme ji v pořádku našli, nicméně se nám už nechtělo se zas vracet, znamenalo by to velké stoupání, a tak jsme raději z Povrly dojeli do Ústí nad Labem a tam příjemně poobědvali a popili kávu.

Hezké byly i výlety do hezkých míst středních Čech, především do Brd-Hřebenů, ale také do Posázaví i jinam.

Pro své individuální výlety jsem si spektrum cílů poněkud rozšířil, jednak nostalgicky o **Vlašimsko**, připomínající mi má učňovská léta, jednak o některé oblasti už mimo naši zemi. Jednou jsem se vydal z hraničního nádraží *Železná Ruda – Alžbětín* k **Velkojavorskému jezeru** a několikrát jsem zašel či i zajel do *Saska*. Velice se mi líbila zřícenina hradu **Stolpen** na trati z *Pirny* a uvítal jsem příjemné potravinářské obchody ve stejnojmenné obci. I po Sasku jsem se někdy pěkně prošel. Jednou jsem šel z Tisé přes **Ostrov**³, kde jsem přešel státní hranici, údolím říčky Bělé (Biehla) až k jejímu ústí do Labe v **Königsteinu**, jindy zas jsem městským ústeckým autobusem zajel do **Bahratalu** (za Petrovicemi) a odtud šel Saskem až do zmíněného Ostrova a dále do Tisé na autobus.

Když jsme s Evinkou v létě 2019 s Jonášem a Mikýskem navštívili železniční muzeum v Lužné či před tím ve dvou si prošli Náprstkovou stezku ze Svatého Jana pod Skalou, když v září téhož roku jsem přešel Brdy-Hřeben z Mníšku a pak se zajel projít z Luk pod Medníkem do Davle, netušili jsme, že tím jedna epocha našeho života končí. Přišla koronavirová uzávěra společnosti a během ní byl v mém těle nalezen zhoubný nádor. Uvědomuji si, že se mi s nádorem vede moc dobře, ale fyzické možnosti se zmenšily. Žijeme už téměř výhradně v Praze. Rád bych příští kapitolu vzpomínkám na dobu začínající rokem 2020 věnoval.

Praha 18.4.2023

³ O něm více v [kap. 8.8](#).